

## **Wetenschappelijke integriteit**

*Hans Goedbloed*

(14 okt 2014)

In een bijdrage aan Interkom (herfst 2014) schreef ik, in het bijschrift van een jeugdfoto, enigszins badinerend over "de nijvere speurders naar schendingen van wetenschappelijke integriteit" en "het integriteitstribunaal". Dat zou de indruk kunnen wekken dat ik recente persberichten over schendingen van wetenschappelijke integriteit eigenlijk maar spijkers op laag water zoeken vind. Het tegendeel is het geval. Dat zal ik hier toelichten.

### ***Een uitglijder in de wetenschap***

In augustus 2011 verscheen in de dagbladers het opzienbare bericht over jarenlange fraude door de Tilburgse hoogleraar sociale psychologie Diederik Stapel, die door vakgenoten werd beschouwd als een zeer gezaghebbende wetenschapper waarmee graag werd samengewerkt. Hij had veelvuldig zijn psychologische theorieën onderbouwd met onderzoeksresultaten die eenvoudig uit de duim waren gezogen. Als ik me goed herinner was de zaak door promovendi van Stapel aan het rollen gebracht. Dat is pas lef hebben om je eigen promotor aan te klagen! De behandeling die andere klokkenluiders in de maatschappij ten deel valt is daarbij zeker geen aanmoediging. Wat mij betreft zou er een speciale, prestigieuze prijs moeten worden ingesteld, zoiets als 'de Spinozaprijs voor ethisch gedrag in de wetenschap', waarvoor zij met terugwerkende kracht de eerste recipiënten zouden moeten zijn. Het is niet vergezocht om daaraan de naam van Spinoza te verbinden.

Je zou denken dat de journalistiek zich vervolgens zou storten op onderzoek en rapportage over de naaste omgeving waarin deze ontsporing tot stand kon komen. Maar dat gebeurt nauwelijks, behalve dan een jaar later, nadat het rapport is verschenen met precies dat onderzoek door een commissie die werd voorgezeten door Pim Levelt. ('Eervolle opdracht': wegens je grote verdiensten in de wetenschap, bekroond met je voorzitterschap van de KNAW, mag je nu je met emeritaat bent de vuile was van een collega gaan sorteren. Ik kan me voorstellen dat hij zich een mooiere invulling van zijn pensioen had voorgesteld.) De bijna voor de hand liggende conclusie van die commissie is dat er inderdaad veel meer aan de hand is dan alleen maar een uitglijder van één geïsoleerde wetenschapper, maar dat er ook sprake is van laakbare onzorgvuldigheid bij talrijke co-auteurs, promotiecommissies en zelfs referees van tijdschriften. Dat zo'n commissie een jaar nodig heeft om dit allemaal netjes uit te zoeken is begrijpelijk, vanwege alle repercussies die dit voor de betrokkenen heeft, maar dat de dagbladers dit item een jaar laat liggen is veel minder begrijpelijk.

Enige tijd later beklagt een andere hoogleraar in de psychologie, van een andere universiteit, zich erover dat het bijna ondoenlijk is om de aandacht van 800 (!) eerstejaarsstudenten in een hoorcollege gevangen te houden. In plaats

van hun oortjes open te zetten om zich in het vak te gaan bekwamen zijn ze voortdurend in de weer met de oortjes van hun ipods, hun mobieltjes, whatsapp's, and what have you. Als hij ook zijn beklag doet bij een collega in de wiskunde is diens laconieke commentaar dat hij dat soort problemen helemaal niet heeft, waarop de conclusie van de psycholoog is: Ja, die heeft makkelijk praten, die heeft maar 20 eerstejaars op zijn college. Je zou denken dat een heel andere conclusie in je neus bijt, namelijk: Hoe raak ik van al die ongeïnteresseerde studenten af zodat ik alleen de groep overhoud die staat te trappelen om mijn vak te leren? En, ook niet onbelangrijk: waarom zijn er zo veel psychologieën en zo weinig wiskundestudenten?

Tegen deze achtergrond wordt de benadering van Diederik Stapel een stuk begrijpelijker: Bij volle zalen moet je zorgen voor spectaculaire 'circus acts'. Het publiek wil vermaakt worden. Je moet dus interessante verhalen achter de hand hebben. En met verhalen als "Wist je dat vleeseters een veel hufferiger gedrag vertonen dan vegetariërs?" krijg je niet alleen de oortjes van al die eerstejaarsstudenten gespitst, maar word je ook een graag geziene gast in praatprogramma's op de televisie. Het gaat erin als koek! En bovendien, als je een goede psychologische intuïtie hebt hoef je natuurlijk niet al die tijdrovende en saaie statistiek op je onderzoeksresultaten toe te passen. Trouwens, de meeste studenten vinden ook dat dat niet om door te komen is. Eigenlijk heb je helemaal geen onderzoek nodig, want je weet het antwoord al. Je kunt eenvoudig zeggen "Recent onderzoek heeft aangetoond dat ...", en alle kritiek verstomt, het moet wel waar zijn want de professor heeft het zelf gezegd. Maar gelukkig, de wal keert het schip: Er zijn toch nog een flink aantal studenten die daar geen genoeg mee nemen en die zich niet alleen afvragen hoe je aan die resultaten komt, maar die ook bereid zijn zich al die ingewikkelde statistische technieken eigen te maken omdat ze begrijpen dat daarmee hun vak staat of valt. Daarvoor zijn ze naar de universiteit gekomen. Of, zoals een recente spreker (een serieuze psycholoog) op het DIFFER colloquium zei: "Die affaire Stapel is een zegen voor de psychologie geworden. Eindelijk is de bezem door al dat ondermaatse onderwijs en onderzoek gegaan."

De vraag dringt zich op waar die enorme scheefgroei van de aantallen studenten aan de verschillende studierichtingen van de universiteit vandaan komt. Ik denk dat het antwoord op die vraag tamelijk voor de hand liggend is. In Nederland behoort het bijna tot de 'rechten van de mens' dat een 18-jarige met een diploma van de middelbare school op zak een basisbeurs krijgt. Omdat iedereen die aan die minimale voorwaarden voldoet die krijgt, is het bedrag van die beurs bij lange na niet voldoende om rond te komen. Dus vindt men op een willekeurige dag van de week een flink aantal studenten, die eigenlijk op college zouden moeten zitten, bij Albert Heijn bezig met het vullen van vakken. En hoe kun je de tijd minimaliseren die nodig is om in de studie dan toch niet al te ver achterop te raken? Nogal wiedes: door niet een moeilijk vak te kiezen, maar een vak dat je op je sloffen aan kunt. En waarom sturen die psychologiefaculteiten niet al die

studenten naar huis die ongeïnteresseerd zijn? Alweer nogal wieses: omdat ze op aantallen studenten gefinancierd worden.

Je zou denken dat zo'n stompzinnig studiefinancieringssysteem na 30 jaar wel een keer afgeschaft zal worden. Inderdaad, het wordt afgeschaft en vervangen door een ander, maar net zo stompzinnig, systeem waarbij nu niemand meer een basisbeurs krijgt en iedereen moet gaan lenen. Wat is toch het probleem met de hoger-onderwijs-politiek in Nederland? Ik denk dat het is dat men democratie verwacht met egaliteit (iedereen gelijke kansen, ongeacht wat). Het lijkt me alweer tamelijk voor de hand liggend om deze onzin te vervangen door een systeem met differentiatie, en wel naar aanleg (blijkend uit middelbare-school-cijfers), naar studieprestatie (blijkend uit tentamenresultaten in het eerste studiejaar), en naar behoefte in de maatschappij aan de diverse disciplines. Toegegeven, dat laatste is heel ingewikkeld, daarvoor is niet alleen een langetermijn visie nodig, maar ook een moeizaam politiek proces waarin alle belangengroeperingen hun invloed moeten laten gelden. Maar voor die processen is nu juist de democratie uitgevonden. In het bovenstaande voorbeeld zou de uitkomst van zo'n proces kunnen zijn dat er aan 100 studenten in de wiskunde en aan 100 studenten in de psychologie een *volledige* studiebeurs wordt verschaft (in plaats van die 20 + 800 basisbeurzen, nog een flinke besparing) en dat de rest van de studenten zichzelf mag financieren door verdiensten uit eigen arbeid, die van de ouders, of lenen bij de bank. In de laatste groep zullen ook velen tot de juiste conclusie komen dat ze niet op de universiteit thuis horen. Binnen de kortste keren wordt zo een nieuw evenwicht bereikt, waarbij studenten hard werken om tot de selecte groep die volledig gefinancierd wordt te gaan behoren, of te blijven behoren, en er treedt een enorme verschuiving op precies naar de vakken waar werkelijk behoefte aan is in de maatschappij. Nog een bonus: de colleges worden bevolkt door gemotiveerde studenten waarvoor het een genoegen is les te geven. De inspanning en het niveau van de docent gaan daardoor ook met sprongen omhoog (dat weet ik uit eigen ervaring).

### ***En een uitglijder in de journalistiek***

Om terug te keren tot die 'affaire Stapel': Hoewel de pers veel voor de hand liggend materiaal heeft laten liggen, toch goed dat er een pers is die misstanden in de maatschappij aan het licht brengt. Maar soms schiet die door naar een soort heksenjacht. Als voorbeeld kan daarvoor dienen wat ik de 'quasi-affaire Nijkamp' zou noemen. Op de voorpagina van de NRC verschijnt de beschuldiging van 'zelfplagiat' door de gerespecteerde econoom Peter Nijkamp (jarenlang ook voorzitter van NWO), verderop in de krant voortgezet over twee volle pagina's, met een grote spotprent van Nijkamp in het midden, geflankeerd door een hele reeks kleinere kopieën over de breedte van het blad. Dat vult mooi op. (De NRC heeft zich recent met moderne grafische middelen een hoog Telegraafgehalte verworven.) Benieuwd naar wat dat wel zou kunnen betekenen, 'zelfplagiat' (kun je je eigen fiets stelen?), lees ik aandachtig verder: "de rector spoedt zich naar de zevende verdieping van het hoofdgebouw van de Vrije Universiteit waar een vergadering ..." (spannend!, de toon van de thriller is al

gezet). De vergadering blijkt te gaan over iemand die afkomstig is uit het gereformeerde Dalfsen. (Ik wist niet dat er zulke plaatsen in Nederland waren, daar moet ik eens een keer gaan kijken.) Wat zou daar mis mee kunnen zijn? Ik kan eigenlijk maar een ding verzinnen en dat is de vaker gehoorde insinuatie: Die gereformeerden, ze zitten 's zondags voor in de kerk, maar je moet eens opletten wat ze door de week uitvreten. Maar, de aandachtige lezer wordt wel beloond, er volgt een definitie van zelfplagiaat. Het is het hergebruik van eigen teksten, zonder dat nauwkeurig aan te geven. Daar blijkt Nijkamp zich veelvuldig aan bezondigd te hebben.

Over de onzinnige (en onzindelijke) woordconstructie 'zelfplagiaat' zal ik hieronder nog commentaar geven, maar eerst over dat hergebruik van teksten: is dat verwerpelijk? Wel, er zijn breedspakige auteurs, die vaak in herhaling vervallen, en er zijn auteurs die hun boodschap kort en bondig eenmalig de wereld insturen. Niets bijzonders, kwestie van verschillende aanpak. Er zijn echter ook talrijke auteurs, met name in ons eigen vakgebied van de plasmafysica, die met de deur in huis vallen en meteen starten met onbegrijpelijke afkortingen die alleen voor het kleine groepje insiders te begrijpen is dat precies aan hetzelfde onderwerpje werkt. Het zou niet slecht zijn als die het voorbeeld van Nijkamp zouden volgen en eerst maar eens de zoveelste herhaling zouden geven van waar ze precies mee bezig zijn, alvorens van wal te steken met het eigenlijke verhaal. Het helpt enorm voor de leesbaarheid van je artikel als je in de inleiding een paar alinea's wijdt aan de context en de voorgeschiedenis van het onderzoek, en pas daarna ter zake komt. Dat heb ik mijn promovendi vaak voorgeschieden: verwerpelijke zelf-pagiaat? Wat een onzin!

Maar het kwaad is geschied: Nijkamp is zonder vorm van proces aan de schandpaal van de publiciteit genageld. Er zijn weliswaar buitenlandse wetenschappers die voor hem in de bres springen, met de mededeling dat ze zelf ook dat soort zelfplagiaat plegen, en iemand illustreert de absurditeit met het voorbeeld van Bach die voortdurend eerdere composities hergebruikte (en met wat een fantastisch resultaat!), maar tot rectificatie komt het niet. Dit is wat ik bedoelde met "het integriteitstribunaal". Je kunt wel proberen je te verdedigen, maar je goede naam en faam is voorgoed door het slijk gehaald. Dat kan niet meer ongedaan gemaakt worden: een formidabele uitglijder van de pers. Over zorgvuldigheid gesproken. Merk ook op dat in deze hele quasi-affaire de inhoud van al die wetenschappelijke artikelen nimmer ter sprake komt, maar dat het oordeel uitsluitend gebaseerd is op wat met een zoekmachine (Google) gevonden kan worden: een kind kan de was doen. Een grotere karikatuur van wetenschapsbeoordeling is nauwelijks denkbaar!

### ***Plagiaat***

De reden dat ik 'zelfplagiaat' een onzindelijke woordconstructie noemde is dat er niet alleen geen verband is met plagiaat, maar veel erger: dat het een misstap suggereert die daaraan soortgelijk zou zijn. Het toont aan dat de journalist geen

notie heeft van wat echt plagiaat doet met de betrokkenen. Om dat in beeld te krijgen moeten we een laag dieper graven waarbij nog meer psychologie wordt blootgelegd: het begrip 'schaamte' komt tevoorschijn. Ik zal dat illustreren met een concreet voorbeeld.

In 1978 word ik door een Braziliaanse vriend, Paulo Sakanaka, uitgenodigd om aan de universiteit van Campinas een intensief hoorcollege te geven over magnetohydrodynamica (MHD). Een gouden gelegenheid om alles wat ik over het onderwerp weet bij elkaar te zetten, maar vooral alles wat ik er niet over weet bij te spijkeren. Die hiaten in mijn kennis komen vanzelf aan het licht tijdens het geven van het college. Soms doordat een student vraagt hoe iets nu precies in elkaar steekt, als ik dat net onder de vloermat heb geveegd. Met "Dat gaat nu een beetje te ver, maar ik zal daar volgende keer op terugkomen" kan ik goed weggomen, maar het betekent wel dat ik dat na het college als een haas ga uitzoeken. Het gebeurt ook dat ik bij een standaard afleiding van een MHD effect merk dat die niet alleen boerenbedrog is, maar gewoon fout. Ik maak het verhaal af, zonder een spier te vertrekken, en zoek daarna uit hoe het wel moet. Het volgende college open ik met de mededeling dat het voor een wetenschapper essentieel is om kritisch te blijven en niets klakkeloos aan te nemen van wat een docent je voorschotelt, en daarna geef ik dezelfde afleiding nog een keer maar nu zonder die goocheltrucs. Elke beginnende docent zal het beamen: college geven is een fantastische manier om je eigen vak te leren kennen.

Het is wel een fikse inspanning om iedere week weer voor twee maal twee uur genoeg materiaal gereed te maken, en dat ook nog netjes uit te schrijven zodat de secretaresse dat kan gaan uittypen. (In die tijd doen wetenschappers dat nog niet zelf.) Dat betekent vaak de nacht voor het college doorwerken, scherp gehouden door de Braziliaanse koffie. Dat is geen straf, en al helemaal niet als je daarna ook nog eens de kick krijgt van de interactie met zo'n bont gezelschap. Wat je in Nederland nooit ziet: net zoveel meisjes als jongens, en ook nog met een huidskleur die een continu spectrum vertoont van spierwit tot pikzwart. Dit is Brazilië: de Portugezen hebben in de koloniale tijd voor perfecte bloedvermenging gezorgd.

De secretaresse, Carmen, heeft net zo hard gewerkt als ik en ervoor gezorgd dat er een keurige set *Lecture Notes on Magnetohydrodynamics* gereed is aan het eind van de periode. Die worden in Nederland nog verder bewerkt en als Rijnhuizen Report met enige honderden exemplaren wereldwijd verspreid over bibliotheken en instituten. (Instituutrapporten hebben in die tijd nog de status van publicatie.) Ze zullen 25 jaar later uitgroeien tot de twee studieboeken die ik samen met Stefaan Poedts en Rony Keppens zal schrijven.

De *Lecture Notes* komen goed van pas als ik, vanaf 1989, geregeld college ga geven in Amsterdam en Utrecht. Ik probeer wel zo veel mogelijk de stof opnieuw tot leven te brengen door steeds weer nieuwe gezichtspunten op te zoeken, want routine is de dood voor wetenschappelijke inventiviteit. Op een keer is *MHD*

*golven in plasma's* aan de beurt. Dat is een onderwerp dat ik wel kan dromen omdat ik daar lang over nagedacht heb en er, al zeg ik het zelf, een originele presentatie voor gevonden heb. Maar, hoe vermijd ik vandaag die dodelijke routine? Ik denk "Eens kijken wat anderen ervan maken" en trek een willekeurig leerboek plasmafysica van de plank, en begin te lezen. "Oh, niet slecht en het Engels is ook goed", maar het duurt niet lang of ik realiseer me dat ik mijn eigen tekst zit te lezen. Waarachtig, de hele sectie van zes pagina's over MHD golven is letterlijk overgeschreven, inclusief de typo's, en mijn handgeschetste figuren zijn gereproduceerd met een professioneel tekenpakket. Geen bronvermelding: een geval van puur plagiaat. Wat nu? Nu begint een merkwaardig psychologisch proces. Ik voel me gebruikt en ik schaam me diep. Maar *ik* hoef me toch niet te schamen? Plaatsvervangende schaamte dus? Maakt niet uit, het is net zo'n ellendig gevoel. Ik kies ervoor om dat zoveel mogelijk te elimineren. Ik berg de zaak op, diep van binnen, sluit de deur hermetisch af, en besluit er met niemand over te spreken. Ik maak mezelf ook nog wijs dat dat edelmoedig is want het bespaart de plagiaatpleger de schande van het bekend worden van zijn daad. Ik heb de zaak 'met de mantel der liefde' bedekt.

Inmiddels weten we wel, uit verslagen van andere slachtoffers van misdrijven zoals misbruik en verkrachting, dat het onder die mantel van liefde rot en stinkt. Overdrijf ik nu niet een beetje als ik plagiaat in het rijtje bij verkrachting zet? Zeker, dat laatste is vele malen erger, net zoals plagiaat vele malen erger is dan fietsendiefstal, maar plagiaat heeft met verkrachting iets gemeen: iemand neemt iets moois van een ander zonder die ander daarin te kennen. Die schending van persoonlijke integriteit doet pijn en brengt een gevoel van machteloze schaamte teweeg. De bijna automatische 'oplossing' die velen kiezen, een schijnoplossing weten we, is de zaak weg te stoppen en erover te zwijgen.

Ik blijf wel met de vraag zitten: "Waarom?", want ik ken de man uit de literatuur als een zeer competent plasmafysicus en het zou een koud kunstje voor hem moeten zijn mijn tekst in eigen woorden om te zetten, met natuurlijk een verwijzing naar mijn werk. Daar zou hij niet minder om geworden zijn, in tegendeel. Een jaar later krijg ik de kans die vraag te stellen. Op een workshop kom ik aan de lunch, als bij toeval, aan een tafeltje apart met een mij onbekende vakgenoot te zitten. We maken kennis, en ... het is de plagiaatpleger! De vraag komt echter niet over mijn lippen. De deur waarachter mijn schaamte huist blijft potdicht. In plaats daarvan praten we over een mooi verhaal dat we die morgen gehoord hebben. Hij blijkt net zo enthousiast te zijn over ons vak als ik.

Die 'oplossing' lijkt voor mij toch wel te werken want het hele geval van dat plagiaat komt nooit meer in mijn gedachten, denk ik. Maar dan, nog weer zeven jaren later, kom ik op een EPS conferentie een oude bekende tegen die net hoogleraar geworden is aan een Italiaanse universiteit. Hij heeft een college plasmafysica opgezet en we komen erover aan de praat hoeveel werk het is om lecture notes te maken. En dan, zonder dat ik er zelf erg in heb, is die deur zomaar opengestaan en vertel ik hem het hele verhaal van het plagiaat met naam

en toenaam. Kennelijk voel ik me nog steeds geraakt en heb ik er behoefte aan er met iemand over te praten. Vrijwel direct realiseer ik me echter ook dat dit niet kosher is. Ik zou er toch over zwijgen? En pas dan doe ik wat ik meteen had moeten doen: Ik schrijf een brief aan de plagiaatpleger met de mededeling dat ik gezien heb dat in zijn boek het gedeelte over MHD golven uit mijn Lecture Notes is overgeschreven en ik verzoek hem dit aan zijn lezers bekend te maken. Ik stuur ook een afschrift naar de uitgever. Vrijwel per kerende post krijg ik antwoord, van alletwee, met excuses en het voorstel de zaak recht te trekken in de volgende editie van het boek die net in voorbereiding is. Ze zullen me de tekst toesturen. Ga ik daarmee akkoord? Dat doe ik, de zaak is afgesloten. Ik ben mijn schaamte kwijt en ik heb ook de plagiaatpleger in de gelegenheid gesteld om met zijn daad in het reine te komen. Dat lucht op.

### ***Ere wie ere toekomt***

Fraude en plagiaat, het zijn de meest extreme vormen van wangedrag in de wetenschap. Fout, maar ook dom want het komt meestal aan het licht. Wat dat betreft is het zelfreinigend vermogen van het wetenschappelijke bedrijf groot. Dat komt omdat het in wetenschap uiteindelijk om waarheid en schoonheid gaat, tevens ook de reden dat we als wetenschappers zo'n plezier in ons vak hebben. Maar het wangedrag wordt er des te vreemder door, en we moeten dus nog steeds de vraag beantwoorden: "Waarom?". Ter beantwoording van die vraag zullen we nog het grijze gebied tussen 'fatsoenlijke' wetenschap en plagiaat moeten onderzoeken, met name die nauwelijks zichtbare, maar onacceptabele grensoverschrijdingen. Daarbij moeten we nog een laag dieper graven, waarbij weer een psychologisch begrip komt bloot te liggen: 'begeerte'. Ik zal dat toelichten met een concreet voorbeeld uit dat grijze gebied.

In de inleiding van een artikel schrijf ik: (a) "In his description of the alpha effect, Peters [4] failed to notice the importance of ..." en dan volgt een beschrijving van mijn eigen fantastische, grensverleggende, state-of-the-art doorbraak in het gebied van toepassingen van het alpha effect. (Ik kan nog een heel rijtje adjectieven en superlatieven uit mijn laatste onderzoeksvoorstel trekken, maar ik laat het hierbij om geen argwaan bij de referee te wekken.) Ik had ook kunnen schrijven: (b) "Peters [4] opened a whole new chapter in our field of research with his discovery of the alpha effect. We here report on another consequence of this beautiful phenomenon." Waarom doe ik dat niet? Omdat Peters een concurrent van me is. Hij of ik krijgt die financiering voor het nieuwe project. Hij moet dus nodig de loef afgestoken worden zodat de wind uit zijn zeilen genomen wordt. Het beste zou zijn als hij aan lager wal raakt, dan is het overduidelijk wie de winnaar is in deze race. Terecht ook, want ik heb een veel langere publicatielijst dan hij en mijn citatie score is ook hoger dan de zijne! De referee trekt zijn wenkbrauw op als hij (a) leest, maar hij is een beetje laks en laat het maar gaan, maar Peters is zeker 'not amused' als hij zo wordt weggezet. Het zou zo makkelijk geweest zijn om hem het verdiende credit voor zijn ontdekking te geven en (b) te schrijven. Daarmee zou hij zeker ingenomen geweest zijn. Het is niet zo opvallend, maar eigenlijk is (a) ook een schending van de wetenschap-

pelijke integriteit die, net als plagiaat, als basiskenmerk heeft dat de eer van een ander geroofd wordt.

Het is maar een voorbeeld (je hoeft het niet te Google-en, want ik heb het verzonnen), maar de literatuur wemelt ervan. Is het je nog nooit opgevallen? Kijk maar eens naar de manier waarop referenties worden 'ingepakt'. De remedie tegen dit bederf van het wetenschapsklimaat is duidelijk: Niet doen, dat haantjes-gedrag en die denigrerende opmerkingen over het onderzoek van een ander! Of, zoals Immanuel Kant het stelt: "Handel slechts volgens die stelregel, waarvan u tegelijk kunt willen dat deze tot algemene wet wordt." Hij grijpt terug op het millennia oude document van de tien geboden uit de Joodse Torah, met name het tiende gebod: "Gij zult niet begeren wat van uw naaste is". Daar hebben we meteen de relevante sleutelwoorden te pakken: 'begeerte' en 'naaste'. Er kunnen nauwelijks twee woorden meer to the point zijn als het gaat over integriteit in het hedendaagse wetenschapsbedrijf. De "Waarom?" vraag is ook meteen beantwoord: Er leeft in mij een monster dat 'begeerte' heet, dat er op uit is de eer van een ander te roven, en dat ik moet temmen ("terug in je hok"). En daarmee verandert de ander ineens van een concurrent in mijn naaste. Die tien geboden hebben dan ook het goede leven op het oog. De bonus is meer dan proportioneel: omdat de ander niet langer mijn concurrent is genieten we samen van de vruchten van onze wetenschappelijke arbeid. Om nog een keer op dat misdrijf van verkrachting terug te komen: de tegenhanger daarvan is sex met wederzijdse instemming. Dat geeft oneindig veel meer plezier. Als we het monster 'begeerte' temmen, doordat we elkaar wederzijds credit geven, dan geeft dat eveneens een grote euforie, maar dan in de wetenschap. Natuurlijk, het is geen orgasme, maar het komt in de buurt!